

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

86.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 26-го Октября — 1837 — Wilno. Wtorek. 26-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 18-го Октября.

25-го числа Сентября, Государь Императоръ, съ Его Высочествомъ Наслѣдникомъ Цесаревичемъ, съѣхавъ съ Керчинскаго рейда на берегъ, изволилъ быть въ соборной церкви, и осматривалъ Музеумъ и Пансіонъ благородныхъ дѣвицъ. Въ десять часовъ утра, Его Высочество Наслѣдникъ Цесаревичъ отправился обратно въ Крымъ къ Государынѣ Императрицѣ, а Его Величество, на томъ же пароходѣ *Свѣрлая звезда*, предпринялъ путь, въ Редутъ-Кале, куда и прибылъ благополучно, 27-го числа, въ двѣнадцатомъ часу по полуночи.

Государь Императоръ, по прибытіи моремъ въ Редутъ-Кале, 27-го числа Сентября, съѣхалъ на берегъ въ двѣнадцатомъ часу по полудни, гдѣ и былъ встрѣченъ Командиромъ Отдѣльнаго Кавказскаго Корпуса, и въ сопровожденіи его отправился въ путь къ Кутаису. Прѣѣхавъ нѣсколько верстъ, Его Величество былъ встрѣченъ владѣтелемъ Мингреліи, Княземъ Дадіаномъ. По прибытіи въ м. Зугдиди, изволилъ быть въ церкви Хопійской Божіей Матери, и послѣ краткаго молебствія отправился въ домъ владѣтеля, предназначенный для ночлега. Почетный караулъ, изъ Князей Мингрельскихъ, ожидалъ Государя Императора и встрѣтилъ радостными восклицаніями ура!

28-го числа, въ девять часовъ утра, Его Величество отправился далѣе. — Знатнѣйшія особы Мингреліи и самъ владѣтель сопровождали Государя Императора до границы владѣнія; тутъ Его Величество былъ встрѣченъ Управляющимъ Имеретіею съ знатнѣйшими Князьями и дворянами Имеретинскими. Въ Кутаисѣ, гдѣ Его Величество имѣлъ ночлегъ, ожидалъ почетный караулъ отъ тѣхъ же Князей и дворянъ. 29-го числа, въ девять часовъ утра, имѣли счастье быть представлены Государю Императору Архіепископъ Имеретинскій Софроній и Митрополитъ Давыдъ, владѣльцы Свонецкіе, Князья Михаилъ и Татарханъ Додешкильяновы, и вновь покоренные Князья Себелдинскіе; потомъ Его Величество изволилъ осматривать госпитали, уѣздное училище и казармы 10-го линійнаго Черноморскаго баталіона, а въ 10½ часовъ, отправился въ дальнѣйшій путь. Князья и знатнѣйшіе дворяне сопровождали Его Величество до границы Грузіи.

На Молицкомъ постѣ Государь Императоръ имѣлъ ночлегъ, гдѣ и былъ встрѣченъ Грузинскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ и Губернскимъ Предводителемъ съ Князьями и дворянами, какъ равно почетными старшинами изъ ближайшихъ Осетинскихъ ущелій.

Отъ самаго Редутъ-Кале, Его Величество слѣдовалъ по дорогѣ, вновь устроенной для удобнѣйшаго сообщенія Грузіи съ берегомъ Чернаго моря. — Дорога сія прежде будучи почти непроходимой, по причинѣ болотъ, вѣковыхъ лѣсовъ и хребтовъ каменныхъ горъ, нынѣ представляетъ проѣздъ совершенно удобный.

30-го числа, Государь Императоръ прибылъ бла-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Petersburg, 18-go Października.

Дня 25-го Września, Cesarz Jego Mość, z Jego Wysokością CESARZEWICZEM NASTĘPCĄ, wysiadłszy z przystani Kerczeńskiej na brzeg, raczył być w cerkwi Sobornej, i oglądał Muzeum i Pensyon szlacheckich panien. O godzinie dziesiątej zrana, Jego Wysokość CESARZEWICZ NASTĘPCA wyjechał na powrót do Krymu do CESARZOWEJ JEJ MOŚCI, a Cesarz Jego Mość, na tymże parochodzie, *Gwiazda Północna*, przedsięwziął podróż do Redut-Kale, dokąd też przybył szczęśliwie, dnia 27-go, o godzinie dwónastej po północy.

Cesarz Jego Mość, po przybyciu morzem do Redut-Kale, dnia 27-go Września, wysiadł na brzeg o samej północy, gdzie był spotkany przez Dowódcę Oddzielnego Korpusu Kaukaskiego, i w towarzystwie jego udał się w drogę do Kutaisa. Przejechawszy kilka wiorst, Cesarz Jego Mość był spotkany przez Władcę Mingrelii, Xęcia Dadiana. Za przybyciem do m. Zugdidi, raczył być w cerkwi Najświętszej Panny Chopiyskiej, i po krótkich modłach udał się do domu Władcy, przeznaczonego na nocleg. Straż honorowa, z Xiążąt Mingreelskich złożona, oczekiwała Cesarza Jego Mości i spotkała radośnemi okrzykami ура!

Dnia 28-go, o godzinie dziewiątej z rana, Cesarz Jego Mość udał się dalej. — Znakomitsze osoby Mingrelii i sam Władca przeprowadzali NAYJAŚNIEJSZEGO PANA do granicy Władztwa; tu Cesarz Jego Mość był spotkany przez Zarządzającego Imeretją ze znakomitszymi Xiążętami i Dworzanami Imeretyyskimi. W Kutaisie, gdzie Cesarz Jego Mość miał nocleg, oczekiwała straż honorowa tychże Xiążąt i dworzan. Dnia 29-go, o godzinie dziewiątej zrana, mieli szczęście być przedstawionymi NAYJAŚNIEJSZEMU PANU, Arcybiskup Imeretyyski Sofroni i Metropolita Dawyd, Władcy Swoneccy, Xiążęta Michał i Tatarchan Dodeszkiljanowie, tudzież nowo zhołdowani Xiążęta Sebeldynscy; potem Jego CESARSKA MOŚĆ raczył oglądać szpitale, szkołę powiatową i koszary 10-go liniowego batalionu Czarnomorskiego, a o pół do jedenastej udał się w dalszą podróż. Xiążęta i znakomitsi dworzanie przeprowadzali NAYJAŚNIEJSZEGO PANA do granicy Gruzyi.

Cesarz Jego Mość miał nocleg na stacyi Molickiej, gdzie był spotkany przez Gruzyyskiego Gubernatora Cywilnego i Gubernialnego Marszałka z Xiążętami i dworzanami, jako też przez znakomitsze starszyuy z bliższych wawozow Asegińskich.

Od samego Redut-Kale, Cesarz Jego Mość jechał drogą, nowo zrobioną dla łatwiejszey komunikacyi Gruzyi z Morzem Czarném. — Droga ta, będąc niegdyś prawie nieprzebytą, z przyczyny błota, odwiecznych lasow i wierchołkow gór skalistych, jest teraz zupełnie wygodną do jazdy.

Dnia 30-go, Cesarz Jego Mość przybył szczęśliwie

гополучно въ Сурамъ, откуда, 1-го Октября, въ семь часовъ утра, отправился далѣе къ Ахалцыху. (С. II)

— Высочайшею Грамотою, 13-го Сентября, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Александра Невскаго*, Главный Командиръ Черноморскаго Флота и Портовъ, Генераль-Адъютантъ, Вице-Адмиралъ *Лазаревъ*.

— Высочайшимъ Указомъ, даннымъ въ Оріандѣ, 17-го истекшаго Сентября, Государь Императоръ, принадлежащее Его Величеству на южномъ берегу Крымскаго Полуострова имѣніе Оріанда изволилъ даровать въ собственность Е. Величеству Государыни Императрицы **АЛЕКСАНДРѢ ФЕОДОРОВНѢ**.

Имѣніе Оріанда, согласно волѣ Ихъ Императорскихъ Величествъ, остается въ управленіи Е. С. Графа М. С. *Воронцова*. (С. II)

Одесса, 1-го Октября.

Сегодня мы получили извѣстія изъ *Алупки*, писанныя вчера, 30-го Сентября, и спѣшимъ сообщить ихъ нашимъ читателямъ.

Его Величество Государь Императоръ, посѣтивъ, на обратномъ пути изъ Геленджика и Анапы, г. Керчь, изволилъ отправиться оттуда, въ субботу, 25-го Сентября, въ Редутъ-Кале, на пароходъ *Северная звезда*.

Ея Величество Государыня Императрица и Ея Императорское Высочество Великая Княжна **МАРІЯ НИКОЛАЕВНА** продолжаютъ наслаждаться совершеннымъ здоровьемъ, и изволятъ прогуливаться каждый день верхомъ въ садахъ и окрестностяхъ *Алупки*. Въ субботу, 25-го Сентября, Высочія Посѣтительницы изволили завтракать у Ея Святлости Княгини Кочубей въ Семенѣ (въ 5-ти верстахъ отъ *Алупки*), принадлежащемъ Двору Ея Императорскаго Величества *Фрейлинь*, Графинѣ А. С. *Потоцкой*. — Известный виртуозъ на скрипкѣ, *Гюломи*, имѣлъ счастье играть въ *Алупкѣ*, во дворцѣ, и удостоился получить отъ Ея Императорскаго Величества бриллантовый перстень.

Въ Воскресенье, 26-го Сентября, Государыня Императрица вмѣстѣ съ Великою Княжною, по отслушаніи Божественной литургіи въ Херонисской церкви, изволили отправиться въ Мисхоръ; гдѣ и завтракали у Ея Превосходительства О. С. *Нарышкиной*.

Въ тотъ же день прибылъ въ Ялту изъ Керчи, на военномъ пароходѣ *Громоносецъ*, Его Императорское Высочество Цесаревичъ Наслѣдникъ и Великій Князь **АЛЕКСАНДРЪ НИКОЛАЕВИЧЪ**.

27-го Сентября, въ Понедѣльникъ, Государыня Императрица и Ея Высочество Великая Княжна изволили посѣтить Оріанду, принадлежащую Ея Императорскому Величеству. Вечеромъ того же дня Государыня Императрица, вмѣстѣ съ Своею Августѣйшею дочерью, изволила долго прогуливаться въ иллюминированномъ саду *Алупки*.

Во Вторникъ, 28-го Сентября, въ 9-ть часовъ утра, Его Императорское Высочество Цесаревичъ Наслѣдникъ изволилъ выѣхать изъ *Алупки* и отправился въ дальнѣйшій путь, чрезъ Ялту и Алушту, въ Симферополь.

29-го Сентября, въ Среда, Государыня Императрица и Ея Высочество Великая Княжна **МАРІЯ НИКОЛАЕВНА** изволили прогуливаться верхомъ въ окрестностяхъ *Алупки*. Вслѣдъ за тѣмъ, Августѣйшія Путешественницы посѣтили Мисхоръ, гдѣ имѣли свиданіе съ Великою Княгиней **ЕЛЕНОЮ ПАВЛОВНОЮ** и вмѣстѣ съ Ея Высочествомъ возвратились въ *Алупку*. Вечеромъ, представлена была любителями, въ присутствіи Государыни Императрицы и Ихъ Императорскихъ Высочествъ, пѣса на Французскомъ языкѣ, подъ заглавіемъ: *Jocrisse ou le chef des brigands*. (С. II.)

— Последнія бури, которыя вовсе не были здѣсь ощутительны, произвели, 4, 12 и 13 чиселъ настоящаго мѣсяца, нѣсколько кораблекрушеній у Крымскихъ и Абхазскихъ береговъ. Сообщаемъ подробности, извлеченныя нами изъ купеческихъ писемъ, о слѣдующихъ кораблекрушеніяхъ: въ Керчи, Русская бомбарда *Благодѣтель*, шхип. *Фока*, — въ Темрюкѣ; Русскій бригъ *Лѣстница*, шх. *Беларино*, съ грузомъ пшеницы изъ Таганрога; Ионическій бр. *Ахиллесъ*, шх. *Папа*; Русск. бр. *Св. Николай*, шх. *Сурженко*; Русск. требака, шх. *Иларіонъ Афанасьевъ*; три послѣднія судна были нагружены пшеницею для доставки въ Севастополь; — въ Еникале, Русск. требака *Св. Николай*, шх. *Лалозичъ*, нагруженная лѣсомъ для отплытія на мысъ *Адлеръ*; — въ Пшіатѣ, Русск. бр. *Св. Николай*, шх. *Спиро Давидовъ*; Австр. бр. *Минчио*, шх. *Иванчичъ*, и два Турецкихъ судна. — Писемъ изъ Анапы извѣщаютъ о крушеніи, между Анапою и Суджукъ-Кале, 6-ти судовъ, изъ коихъ 2 нагружены лѣсомъ, 2 мукою и 2 съ баластомъ; полагаютъ, что въ томъ числѣ находятся суда шхипе-

do Suramu, zkąd, 1-go Października, o godzinie siódmej zrana udał się dalej do Achaŋcychu. (P. P.)

— Przez Najwyższy Dyplomata, 18-go Września, Najłaskawiej mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Alexandra Newskiego*, Główny Dowódzca Czarnomorskiej Floty i Portów, Jenerał-Adjutant, Vice-Admirał *Zazarew*.

— Przez Najwyższy Ukaz, dany w Oriandzie, dnia 17-go zeszłego Września, Cesarz Jego Mość, należący do Najjaśniejszego Pana, położony na południowym brzegu półwyspu Krymskiego majątek Orianda, raczył darować na własność Najjaśniejszej Cesarzowej Jej Mości **ALEXANDRZE TEODOROWNIE**.

Majątek Orianda, podług woli Najjaśniejszych Cesarstwa Ich Mość, pozostaje w zarządzie J. W. Hrabiego M. S. *Woroncowa*. (P. P.)

Одесса, 1-го Паździernика.

Otrzymaliśmy dzisia wiadomości z *Алупки*, datowane wczora, 30 Września, i śpieszymy udzielić je naszym czytelnikom.

Najjaśniejszy Cesarz Jego Mość, zwiedziwszy, jadąc z Gelendżiku i Anapy, miasto Kercz, wyjechał z tamtąd w sobotę, 25-go Września, do Redut-Kale, na statku parowym *Gwiazda Północna*.

Najjaśniejsza Pani Cesarzowa Jej Mość i Jej Cesarska Wysokość Wielka Xiężniczka **MARYA NIKOŁAJEWNА**, nie przestają używać dobrego zdrowia i codziennie przejeżdżają się konno w ogrodach i okolicach *Алупки*. W Sobotę, 25-go Września, Wysockie Goście raczyły mieć śniadanie u Xiężny Koczubej, w Semeisie, (o 5 wiorst od *Алупки*) majątku *Frejliny Najjaśniejszej Pani*, Hrabiny A. Potockiej. Znany skrzypak *Ghuillomi*, miał szczęście grać w *Алупce*, w pałacu, i otrzymać od Cesarzowej Jej Mości pierścień brylantowy.

W Niedzielę, 26-go Września, Najjaśniejsza Pani, razem z Wielką Xiężniczką, po wysłuchaniu Mszy Świętej w cerkwi Cheroiskiej, odjechały do Mischor, gdzie miały śniadanie u Pani O. S. *Naryszkinowej*.

Tegoż dnia, przybył do Jałty z Kerczu na wojennym statku parowym *Gromonosiec*, Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiążę Następca Cesarzewicz **ALEXANDER NIKOŁAJEWICZ**.

27-go Września, w poniedziałek, Najjaśniejsza Pani i Jej Wysokość Wielka Xiężniczka zwiedziły Oriandę, własność Cesarzowej Jej Mości. Wieczorem tegoż dnia, Najjaśniejsza Pani wraz ze Swą Najjaśniejszą Córką, raczyły długo przechadzać się po illuminiowanym ogrodzie *Алупки*.

We wtorek, 28-go Września, o godzinie 9-tej rano, Jego Cesarska Wysokość Następca Cesarzewicz, wyjechał z *Алупки* i puścił się w dalszą drogę, przez Jałtę i Алуштę do Symferopola.

29-go Września, we środę, Cesarzowa Jej Mość i Jej Wysokość Wielka Xiężniczka **MARYA NIKOŁAJEWNА**, raczyły przejeżdżać się konno w okolicach *Алупки*. Wraz potem, Najjaśniejsze Goście odwiedziły Mischor, gdzie się widziały z Wielką Xiężną **HELENĄ PAWŁOWNĄ** i razem z Jej Wysokością powróciły do *Алупки*. Wieczorem, przedstawiona była przez amatorów sztuka we Francuskim języku pod tytułem: *Jocrisse ou le chef des brigands*. (P. P.)

— Ostatnie burze, które zgoła tu czuć się nie dały, były przyczyną rozbicia się dnia 4, 12 i 13-go ter. miesiąca kilku okrętów u brzegów Krymu i Abchazyi. Udzielamy szczegóły, wyjęte przez nas z listów kupieckich, o następnych rozbiciach okrętowych: w Kerczu, Ruska bombarda *Благодѣтель*, szyper *Foka*, — w Temruku; Rosyyski bryg *Łustica*, szyper *Belarino*, z ładunkiem pszenicy z Taganrogu; bryg Joński *Achilles*, szyper *Papa*; bryg Rosyyski *Sw. Mikołaj*, szyper *Surżenko*; Rosyyska требака, szyper *Иларіонъ Афанасьевъ*; trzy ostatnie okręty były naładowane pszenicą dla przewiezienia do Sewastopola; — w Jenikale, требака Rosyyska *Sw. Mikołaj*, szyper *Łalozicz*, naładowana drzewem dla odpłynienia na przylądek *Adler*; — w Pszacie, bryg Ross. *Sw. Mikołaj*, szyper *Spiro Dawidow*; bryg Austriacki *Mincio*, szyper *Iwanecz* i dwa okręty Turckie. — List z Anapy donosi o rozbiciu się między Anapą a Sudżuk-Kale 6-ciu okrętów, z których dwa naładowane były drzewem, dwa mąką, a dwa z balastem; mniemają, iż w tej liczbie znajdują się okręty szyprów *Bykowcowa* i *Kotlarewa*. Gabarra Grecka He-

ровъ Быковцова и Котлярева. Греческая габара Гекторъ, шх. Сарма, и Гр. бр. Гекторъ, шх. Діаманди Димитри, нагруженные въ Таганрогъ, прибыли въ Керчь съ значительными поврежденіями. (Од. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 26-го Октября.

Изъ Кельна сегодня въ полдень отъ 12½ до 2 часа получена здѣсь слѣдующая телегр. депеша:

„Парижъ 25 Окт. Константина 15 ч. взята. Генералъ Дамрелонъ погибъ въ проломъ.“

— Въ Бреславль 18 ч. с. м. праздновали день сраженія при Лейпцигѣ раздачею суммы 40 талер. 21 воинамъ оставшимся отъ сего сраженія инвалидами, уроженцамъ Бреславскаго округа.

— Съ 25 на 24 ч. заболѣло въ Берлинѣ 6 лицъ отъ холеры, и 5 изъ нихъ умерло, между которыми 4 изъ прежде заболѣвшихъ. (А.Р.С.З.)

А в с т р і я.

Вѣна, 17-го Октября.

Императоръ намѣренъ завтра въ 11 час. предъ полуднемъ положить краеугольный камень новостроенному монастырю соборна Мехитаристовъ, которое уже 25 лѣтъ существуетъ въ Вѣнѣ. Торжественное освященіе краеугольного камня, будетъ совершено Княземъ *Алтиери*, Архіепископомъ Ефезскимъ, и Апостольскимъ Нунціемъ при здѣшнемъ дворѣ.

— Какъ учрежденіе Италійской благородной гвардіи при здѣшнемъ дворѣ не подлежитъ никакому сомнѣнію, то также будетъ составлена и Галиційская благородная гвардія (прежде называемая Польскою), изъ 60 человекъ; впрочемъ слышно, что на будущее время, костюмъ ея получить совершенно другой видъ.

— Въ лагерѣ при Петтау, появилось какъ слышно нѣсколько холерныхъ припадковъ, но они не имѣли дальнѣйшихъ худыхъ послѣдствій. Не смотря на это, для предосторожности, отправлены туда здѣшніе военные лѣкаря. (А.Р.С.З.)

— Изъ Вѣнграда получено здѣсь извѣстіе, о недоразумѣніяхъ происшедшихъ между Сербскимъ Правительствомъ и Австрійскимъ Консуломъ, по поводу коихъ, сей послѣдній можетъ быть отозванъ.

— Замѣтили, что въ Австрійскихъ владѣніяхъ мало по малу исчезаютъ ассигнаціонныя деньги, коихъ мѣсто заступаетъ звонкая монета. Нѣсколько уже лѣтъ, жалованье вообще по всей государственной службѣ уплачиваютъ не ассигнаціями но наличными. (G. C.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 18-го Октября.

Вчера вечеромъ въ Трианонскомъ замкѣ, совершено бракосочетаніе Принцессы *Маріи* съ Герцогомъ *Александромъ* Виртембергскимъ. Брачный обрядъ исполненъ дважды, Епископомъ Версальскимъ и Пасторомъ *Кюве*. При чтеніи гражданскаго брачнаго акта Канцлеромъ Франціи, а также при церковномъ благословеніи четы, кромѣ Короли и членовъ Корол. Фамиліи присутствовали, Герцогъ *Павелъ* Виртембергскій, и братъ жениха, Герцогъ *Эрнестъ*, всѣ Министры и даже чиновники Дома Короля и Принцевъ. Свидѣтелями были со стороны Принцессы: Баронъ *Сегіе*, Вице-Президентъ Палаты Перовъ и Г. *Дюпенъ* Экспрезидентъ Палаты Депутатовъ; со стороны Герцога, Маршалъ *Жераръ* и Виртембергскій Посл. Гр. *Мюлиненъ*. — Король 24 ч. опять возвратится въ Тюильерскій замокъ.

— Распространился слухъ о сближеніи Г-на *Гизо* съ Министерствомъ. *Temps* опровергаетъ сегодня это извѣстіе, и даже даетъ понять, что Министерство рѣшилось исключить многихъ доктринерскихъ кандидатовъ изъ Палаты.

— Извѣстіе о прибытіи Г-на *Тьера* въ Парижъ опять не подтверждается. Онъ отправился изъ Бордо въ Лилль, гдѣ тестъ его получилъ должность Генеральнаго сборщика.

— Правительство публикуетъ сегодня въ *Монитерѣ* телеграфич. депешу о Африканскихъ дѣлахъ, въ которой только подтверждается (уже сообщенное) извѣстіе о прибытіи Принца *Жоансильскаго*, и о выѣздѣ его въ Константинополь. Въ концѣ депеши изъ Тулона отъ 15 ч. а изъ Боны отъ 7 ч. содержится еще: „Весь экспедиціонный корпусъ, 5-го ч. былъ собранъ на 3 часа отъ Константины. Непріятеля не было видно. Очень многія племена оставили *Ахметъ-Бей*, и предались Генералу-Губернатору. Герцогъ *Немурскій* съ первою бригадою, будто подошелъ 6-го ч. къ Константины. До сихъ поръ состояніе здоровья въ войскѣ совершенно удовлетворительно и погода прекрасная.“

— Вышедшій сегодня по полудню жур. *Charte* со-

ктор, сшыпер *Sirma* и брыг Греки *Гектор*, сшыпер *Diamandi Dimitri*, в Таганрогу ладоване, прыбыты до Керчу. ze значнemi uszkodzeniami. (G. O.)

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y a.

Berlin, dnia 26 Października.

Dzisiaj od pół do 1-szej do 1-ey po południu otrzymano tu z Kolonii następującą depeszę telegraficzną:

„Paryż, 23 Paździer. Konstantyna d. 15 została wzięta. Jenerał *Damrémont* poległ w wyłomie.“

— We Wrocławiu obchodzono d. 18 b. m. rocznicę bitwy pod Lipskiem, przez podzielenie summy 40 talarów pomiędzy 21 wojowników, którzy od tej bitwy zostali inwalidami, a są rodem z obwodu Wrocławskiego.

— Z d. 25 na 24 b. m. zachorowało na cholę tu w Berlinie 6 osób, umarło zaś 5, między którymi chtëry z dawniejszych chorych. (A. P. S. Z.)

A u s t r y a.

Wiedeń, dnia 17 Października.

Cesarz jutro o godzinie 11 przed południem, ma położyć kamień węgielny do nowo wybudowanego klasztoru kongregacyi Mechitarystów, która już od lat 25 eksystuje w Wiedniu. Uroczyste poświęcenie kamienia, wykonane będzie przez Xięcia *Altieri* Arcybiskupa Efezu, i Nuncjusza Apostolskiego przy tutejszym dworze.

— Jak zaprowadzenie Włoskiej szlachetnej gwardyi przy tutejszym dworze nie zostawuje żadney wątpliwości, tak również ma być urządzona Galicyjska gwardya szlachetna (niegdys nazywana Polską), składająca się z 60 osób, ubior tylko ma się zupełnie różnić od dawniejszego.

— W obozie pod Pettau, pokazało się, jak słysząc, kilka przypadków cholerycznych, lecz nie miały żadnych dalszych szkodliwych skutków. Pomimo to jednak dla ostróżności wysłano tam tutejszych medyków wojskowych. (A. P. S. Z.)

— Odebrano tu z Białogrodu doniesienie, o nieporozumieniach zasłych między Rządem Serbskim a Konsulem Austriackim, z powodu których może być ten ostatni odwołany.

— Uważano, że w krajach Austriackich znika powoli pieniądz papierowy, którego miejsce moneta brzącząca zajmuje. Już od lat kilku, wypłacają żołd w ogólności całej służbie publicznej, nie papierami, ale gotówką. (G. C.)

F r a n c y a.

Paryż, dnia 18 Października.

Wczora wieczorem, w zamku Trianon, odbyło się zaślubienie Xiężniczki *Maryi* z Xięciem *Alexandrem* Wirtemberskim. Slub dopełniony był podwójnie, przez Biskupa Wersalskiego i Pastora *Cuvier*. Podesza czytania cywilnego aktu zaślubienia przez Kanclerza Francyi, a także pod czas kościelnego błogosławieństwa pary, oprócz Króla i członków rodziny Królewskiej obecni byli Xięże *Paweł* Wirtemberski, i brat zaślubionego Xięże *Ernest*, wszyscy ministrowie, a także urzędnicy domu Króla i Xięząt. Swiadkami byli, ze strony Królewnej, Baron *Ségurier*, Wice Prezydent Izby Parów i P. *Dupin* ex-Prezydent Izby Deputowanych; ze strony Xięcia, Marszałek *Gérard* i Poseł Wirtemberski, Hrabia *Mülinen*. — Król d. 24 znowu powróci do zamku Tuilleryow.

— Rozbiegła się pogłoska o zbliżeniu się pomiędzy P. *Guizot* a Ministerjum. *Temps* zaprzecza dzisiaj tej nowinie i daje nawet do zrozumienia, że Ministerjum postanowiło, wielu kandydatów doktrynerskich wyłaczyć z Izby.

— Wiadomość o przybyciu P. *Thiers* do Paryża znowu się niepotwierdza. Udał się on z Bordeaux do Lille, gdzie teść jego otrzymał urząd Jeneralnego pohorey.

— Rząd ogłosił dzisiaj w *Monitorze* depeszę telegraficzną o sprawach Afrykańskich, lecz w której tylko potwierdza się (już udzielona) wiadomość o przybyciu Xięcia *Joinville* i o wyjeździe jego do Konstantyny. Na końcu depeszy, datowanej d. 15 z Tulonu, a d. 7 z Bony czytamy: „Cały korpus wyprawy, d. 5 był zgromadzony na trzy godzin drogi od Konstantyny. Nieprzyjaciel nie dał się widzieć. Wielka liczba pokoleń opuściła *Achmet Beja* i poddała się Gubernatorowi Jeneralnemu. Xięże *Nemours*, na czele pierwszej brygady, d. 6 miał przybyć pod Konstantynę. Dotychczas stan zdrowia wojska jest zupełnie zaspakajający i pogoda bardzo piękna.“

— Dzisiejszy popołudniowy dziennik *Charte*, udzia-

общаетъ какъ постскриптъ, слѣдующую телегр. депешу: „Тулонъ 17 Октября (Бона 12 Окт.). Письмомъ отъ 10 Октября писаннымъ съ долины Мансура, Генераль *Перрего* уведомляетъ, что войско 6-го Октября прибыло къ Константины. Два дня продолжался сильный дождь, отъ чего дѣйствіе осады были прекращены; но погода стала лучше, и надѣялись 11 Октября сдѣлать проломъ. Герцогъ *Немурскій* въ хорошемъ здоровьи. Полковникъ *Бернелль*, находящійся въ лагерь, присоединится 13 Октября съ тремя батальонами, 200 канонерами, 250 артиллерійскими лошадьми и 2 двѣнадцатифунтовыми орудіями, къ войску. Войска эти должны провожать Принца *Жоанвилльскаго*, прибывшаго 9-го ч. въ лагерь *Меджез-Гамаръ*.“

— Правительство дало дозволеніе похоронить брѣнные останки Герцогини *Ст. Ле*, подлѣ Императрицы *Жозефины* въ Рюэль близъ Парижа, и нужный для сего паспортъ тотчасъ отправленъ въ Швейцарію.

— Генераль-Лейтенантъ Графъ Матей *Дюма* Перъ Франція и Государст. Совѣтникъ, вчера скончался на 84 году жизни.

— *Г. Ла Казъ*, отправляющійся съ порученіемъ Правительства въ Гаити, вчера выѣхалъ отсюда въ Брестъ, откуда отплыветъ.

— Колоніальный Совѣтъ Гваделупы, препроводилъ адресъ къ Королю, въ которомъ горько жалуется на принятый Палатою Депутатовъ законъ о сахарѣ.

— Въ письмѣ изъ Байонны отъ 14 ч. содержится: „Карлисты не шутя угрожаютъ Валкарлосу. Испанскій Консулъ требовалъ дозволенія у Генерала *Гариспа*, дать свободу перейти чрезъ Французскую границу 400 людямъ должествующимъ послѣжить въ защиту сего мѣста. Если Генераль заставитъ ожидать отвѣта, то должно опасаться, успѣтъ ли удержаться это мѣсто.“ — *Mémorial des Pyrénées* сегождъ числа уведомляетъ въ припискѣ, что Карлисты вступили уже въ Валкарлосъ и что опять начали осаждать Лодозу.

— Тогда какъ новѣйшіе журналы съ Испанскихъ границъ опять говорятъ о весьма опасномъ состояніи здоровья *Донъ-Карлоса*, здѣшніе легитимистскіе журналы объявляютъ какъ офиціальное извѣстіе, что *Донъ-Карлосъ* намѣренъ обручиться съ своею свояченицею, Принцессою *Беирскою*. Разрѣшеніе изъ Рима будто уже получено.

— *Жур. Прѣвій* опять навѣрное утверждаетъ, что Ген. *Цурбано* одинъ изъ смѣлѣйшихъ начальниковъ Христианскаго войска, палъ подъ рукою измѣнника. Другіе журналы оспариваютъ это извѣстіе.

19-го Октября.

Слышно, что Герцогиня *Виртембергская*, 24 ч. предприметъ путешествіе изъ Трианона въ Германію, однако будущю весною надѣются, что она проведетъ нѣсколько мѣсяцевъ среди семейства.

— Король и Королева будто сдѣлали Принцессѣ *Маріи* на 300,000 фр. подарокъ алмазами и жемчужомъ, а тетка ея Принцесса *Аделаида* предложила ей свой годовый пенсіонъ въ 100,000 фр.

— По случаю бракосочетанія Принцессы *Маріи*, Президентъ Совѣта Гр. *Молѣ*, наименованъ кавалеромъ великаго креста Почетнаго Легіона, а Графъ *Мюлингенъ* Виртембергскій Посланникъ старшимъ Офицеромъ сегождъ ордена.

— Правительство объявило сегодня слѣдующую депешу изъ Тулона отъ 17-го ч. въ 8½ часовъ вечера: (Депеша Ген. *Дамрэмона* изъ Самбы, 5 Окт.) „Я прибылъ сюда съ двумя первыми бригадами и тяжелыми орудіями; остальная часть войска и фуражаты слѣдуютъ позади. Предъ нами Константины. Тамъ кажется все спокойно; незамѣтно никакого новаго дѣла; самый незначительный лагерь находится отъ насъ по лѣвую сторону; близъ сего лагеря видно нѣсколько шаекъ Арабовъ. Сегодня вечеромъ мы расположимся при самомъ городѣ. Погода прекрасная и здоровье въ войскѣ удовлетворительно.“ — Хотя эта депеша числомъ ранѣе вчерашней, но это происходитъ отъ опоздавшаго корабля, впрочемъ кажется, по молчанію сегоднѣшняго *Монитера* должно судить, что нѣтъ сомнѣній, что сообщенное извѣстіе о взятіи 11 ч. Константины преждевременное. Однако чрезъ нѣсколько дней должно быть рѣшительное извѣстіе о послѣдствіи экспедиціи.

— Торговый журналъ сообщаетъ: „Тунисскій Бей *Сиди-Мустафа*, 10 ч. с. м. умеръ; онъ уже давно страдалъ аневризмомъ. Старшій его сынъ, *Сиди Ахметъ Бей*, безъ всякаго сопротивленія избранъ его наследникомъ. Новый Монархъ имѣетъ 30 лѣтъ отъ роду. Говорятъ, что онъ одаренъ познаніями и гениемъ. Умершій Бей имѣлъ только 52 года. Извѣстіе о смерти его доставилъ пароходъ *Ахеронъ* въ Тулонъ; при своемъ отплывѣ оставилъ онъ на та-

ла jako przypisek jeszcze następującą depeszę telegraficzną: „Tulon 17 Październ. (Bona 12 Październ.) Przez list dnia 10 Październ. datowany na dolinie Mansura, Jenerał *Perregaux* donosi, że wojsko 6 Październ. przybyło pod Konstantynę. Przez dwa dni deszcz ulewny padał; przez co, działania około oblężenia były wstrzymane, lecz pogoda się polepszyła, i spodziewano się 11 Października, zrobić wyłom, Xiążę *Nemours* ma się dobrze. Półkownik *Bernelle*, który jest w obozie, d. 13 Październ. przyłączy się do wojska z trzema batalionami, 200 kanonierami, 250 końmi artyllerycznymi i dwoma działami dwónastą funtowemi. Wojska te eskortować mają Xięciu *Joinville*, który d. 9 Październ. przybył do obozu *Medżez-Hamar*.“

— Rząd udzielił pozwolenie, złożenia zwłok Xiężny *St. Leu* obok Cesarzowej Jozefiny w Ruel pod Paryżem, i potrzebne na to pasporta natychmiast wysłane zostały do Szwajcaryi.

— Jenerał Porucznik Hrabia *Mathien Dumas*, Par Francyi i Radzca Stanu, umarł wczora w 84 roku życia.

— *P. Las Cases*, który z poleceniem Rządu uda się do Hayti, wczora wyjechał ztąd do Brestu, zktąd ma wypłynąć.

— Rada kolonialna Guadelupy, przesała adres Królowi, w którym mocno się użala na przyjęte przez Izbę deputowanych prawo o cukrze.

— List z Bayonny pod dniem 14 donosi: „Karoliści mocno zagrażają Valcarlosowi. Konsul upraszał Jenerała *Harispe* o dozwolenie wolnego przejścia przez granicę Francuzką 400 ludziom, którzy mają pośpieszyć z posiłkiem temu mieyscu. Jeśli odpowiedź Jenerała nie tak prędko nastąpi; tedy lękać się należy, że punkt ten niepotrafi dłużej się utrzymać.“ — *Mémorial des Pyrénées* teyże daty donosi w przypisku, że Karoliści weszli już do Valcarlos, i że oblężenie Lodozy przez Karolistów znowu się rozpoczęło.

— W tymże czasie, gdy najnowsze dzienniki od granic Hiszpańskich, znowu donoszą o bardzo niebezpiecznym stanie zdrowia *Don Carlosa*, tutejsze dzienniki legitymistyczne ogłaszają, jako wiadomość urzędową, że *Don Carlos* ma zamiar zaślubić swoją krewną Xiężniczkę *Beira*. Dyspensę z Rzymu miano już otrzymać.

— Dziennik *Rozpraw* znowu najmocniej zapewnia, że Jenerał *Zurbano*, jeden z nayodważniejszych dowódców wojska Krystynistowskiego, zginął z ręki zdradzieckiej. Inne dzienniki nie przestają zaprzeczać tej wiadomości.

Dnia 19.

Słychać, że Xiężna *Wirtemberska* d. 24 przedsięwzięcie podróży z Trianon do Niemiec, jednak na wiosnę z powrotem jest oczekiwana, dla przepędzenia kilku miesięcy w gronie familii.

— Król i Królowa mieli uczynić Xiężniczkę *Maryi* podarunku na 300,000 fran. w dyamentach i perłach, a ciotka jej Xiężniczka *Adelajda* ofiarowała roczne swe wyznaczenie 100,000 franków.

— Z okoliczności zaślubienia Xiężniczki *Maryi*, Prezydent Rady Hrabia *Molę* mianowany został Kawalerem wielkiego krzyża orderu Legii Honorowej, a Hrabia *Mülinen*, Poseł Wirtemberski, wielkim Oficerem tegoż orderu.

— Rząd ogłosił następującą depeszę telegraficzną z Tulonu pod d. 17 o pół do 9-tej wiecz. (Depesza Jenerała *Damrémont* z Samby 5 Październ.) „Przybyłem tu z dwiema pierwszemi brygadami i działami do oblężenia; pozostała część wojska i bagaże z tyłu postępują. Przed nami leży Konstantyna. Zdaje się tam wszystko spokojnem; nie widzę żadnych nowych robót; po lewey nas stronie jest nader nieznaczący oboz, w bliskości którego, daje się postrzegać kilka kup Arabów. Tego wieczora rozłożymy się pod samem miastem. Pogoda jest piękna, a stan zdrowia w wojsku zupełnie dobry.“ Chociaż ta depesza ma dawniejszą datę, aniżeli wczora udzielona, co zależy od spóźnionego przybycia okrętu, zdaje się jednak, sądząc z milczenia dalszego *Monitora*, iż nie zachodzi żadna wątpliwość, że udzielona wiadomość o wzięciu Konstantyny na d. 11, była zawczesną. Z tém wszystkiem jednak, za dni kilka powinniśmy otrzymać stanowczą wiadomość o skutku wyprawy.

— W *Journal du Commerce* czytamy: „Bey *Tunetański*, *Sidi Mustafa*, d. 10 t. m. umarł; cierpiał on już od dawnego czasu na aneurizma. Starszy syn jego, *Sidi-Achmet-Bey*, bez żadnego oporu obrany został jego następcą. Nowy Mocarha ma 30 lat wieku. Zapewniają, że nie braknie mu, ani na wiadomościach, ani na geniuszu. Zmarły Bey żył tylko 52 lata. Wiadomość o śmierci jego otrzymano w Tulonie przez parochod *Acheron*, który przy odejściu swoim zostawił

мошней рейдъ адмиральскій корабль *Лена*, на коемъ находится Контръ-Адмиралъ *Лаландъ* а также линейные корабли *Сюффренъ* и *Алгезирасъ*.”

— Г. *Одиллонъ Барро* прибылъ третьяго дня въ Парижъ.

20-го Октября.

Г. *Дюпенъ* послѣ бракосочетанія Принцессы *Маріи* возвратился въ Неверъ и по окончаніи выборовъ опять пріѣдетъ въ Парижъ.

— Г. *Тьерсъ*, прибывшій сюда на несколько дней, вчера имѣлъ аудіенцію у Герцога *Орлеанскаго* и сегодня опять поѣдетъ въ Лилль.

— Правительство опубликовало сегодня слѣдующія телеграфическія депеши: „*Байонна 17 Октября въ 6½ часъ, вѣчера*. 14 ч. *Леонъ Ириартъ* провожалъ иностранный легіонъ, находившійся на пути отъ Пампелоны въ Якку, до Урросъ и 16 ч. возвратился въ Гуерту. *Гони* и *Герге*, стоящіе съ орудіями при Егви, хотѣли сдѣлать нападеніе на всѣ укрѣпленія линіи и начать съ Цубири.“ — „*Бордо 18 Октября въ 12½ часъ*. По извѣстіямъ изъ Мадрита отъ 14-го ч. *Донъ-Карлосъ* направилъ путь въ Аранду. *Эспартеро* 10-го ч. вышелъ изъ Саласа, чтобы идти въ томъ же направленіи. Въ Мадритѣ не случилось ничего важнаго. Выборы вообще вышли въ духѣ умеренной партіи.“

— Въ *Gazette de France* сказано: „Въ полученныхъ сегодня извѣстіяхъ ничего не упомянуто о здоровьи *Донъ-Карлоса*, изъ чего мы осмѣливаемся заключать, что недавно распространившаяся на этотъ счетъ молва вымыслена. Таковы же кажутся и подробности, описанныя въ Христианскихъ журналахъ о сраженіи при Ретуерѣ. Потеря съ обѣихъ сторонъ, по крайней мѣрѣ одинаково значительна. Намъ ницуть изъ главной квартиры Карлистовъ, что тамъ не нуждаются ни въ деньгахъ ни въ запасахъ и что войско отлично храбро. Послѣднія движенія *Донъ-Карлоса* основываются на его планахъ касательно дальнѣйшихъ дѣйствій, которыя проникнуть невозможно. Онъ хочетъ безъ сомнѣнія обезопасить для себя свободный переходъ чрезъ Эбро, но прежде поддержать свои важныя сношенія съ Наваррою, нежели возвращаться въ эту провинцію.“

21-го Октября.

Письмо изъ Тулона отъ 17 ч. содержитъ: „Пароходъ *Церберъ* сей часъ прибылъ изъ Боннъ, но къ сожалѣнію не подтверждаетъ доставленнаго пароходомъ *Крокодилъ* извѣстія о взятіи Константины. 15-го ч. въ Боннъ при отходѣ *Цербера*, знали только, что осада продолжалась. Много носилось слуховъ, но кажется ни одинъ изъ нихъ не заслуживаетъ вѣроятія. *) — Тунисскій Бей какъ теперь догадываются, будто отравленъ.“

— Получено извѣстіе, что Пруссіе Офицеры Генеральнаго Штаба, Маіоръ *Виллизенъ* и Капитанъ *Элрихсъ* присоединились въ Боннъ къ Принцу *Жоанвилскому*, и въ свитѣ его предприняли походъ въ Константинополь.

— Правительство публикуетъ сегодня слѣдующую телегр. депешу: „*Нарбонна 20 Октября въ 6 часъ вѣчера*. Баронъ *Мееръ* 13 ч. возвратился съ 400 чел. изъ Манле въ Барселлону, чтобы тамъ опять возстановить порядокъ. Онъ занимался преобразованиемъ національной гвардіи. По возвращеніи его, многія фамиліи, ушедшія на корабли стоящіе на тамошней рейдѣ, опять возвратились въ Барселлону. 11-го ч. Валенцію окружилъ небольшой Карлистскій корпусъ. Мадритскихъ почти два уже дня не было.“

— По письмамъ изъ Бургоса отъ 14 ч., *Донъ-Карлосъ* уже 11 ч. выступилъ со всеми своими войсками чтобы опять идти на Мадридъ. Поминутыя письма извѣщаютъ при томъ живѣйшее опасеніе на счетъ всей старой Кастиліи, такъ какъ Карлисты все болѣе и болѣе утверждаются въ сей провинціи. Карлистская юнта опять возстановлена въ Санъ-Леонардо, откуда она во всѣ стороны посылаетъ требованія на людей, деньги и съѣстные припасы. Ген. *Эспартеро* идетъ теперь чрезъ Альмасонъ въ Сигуэнса, а между тѣмъ Генералы *Лоренцо* и *Каронделетъ* отступаютъ въ направленіи къ Арандѣ по Дуэро. (A.P.S.Z.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 18-го Октября.

Герцогу *Веллингтону* представлены недавно отъ жителей Ирландскаго Графства *Эннискилленъ* два адреса для подачи царствующей и вдовствующей Королевамъ, но Герцогъ препроводилъ ихъ Статсъ Секретарю Внутрен. Дѣлъ, Лорду *Джонъ-Расселю* и Лорду *Гове*; по *Дублинскому Журналу*, адреса эти принадлежать оранжистамъ, и будто въ собра-

въ тамечней пристани окрѣт *Адмиралскій Лена*, на которомъ находилъ Контр-Адмиралъ *Лаландъ*, и окрѣт линіевые *Suffren* и *Algesiras*.”

— *P. Odillon Barrôt* завчера пріѣхалъ до Парижа.

Дня 20.

P. Dupin по заступленіи *Хиѣнчезки Маріи* поворотилъ до *Nevers*, и dopiero по выборахъ, снова пріѣхалъ до Парижа.

— *P. Thiers*, который на kilka dni tu przybył, miał wczoraj posłuchanie u *Хиѣнчезки Орлеанскаго*, а dzisiaj znów wyjeżdża do Lille.

— Рząd ogłosił dzisiaj następujące depesze telegraficzne: „*Bayonna, 17 Październ. o pół do 7-mey wiecz.* Dnia 14 *Leon Iriarte* eskortował legię zagraniczną, która się znajdowała w drodze z Pampelony do Jacca, aż do Urros, i d. 16 powrócił do Huerta. *Gony* i *Guerque*, którzy stali z działami pod Enguy, chcieli uderzyć na wszystkie twierdze linii i zacząć od Zubiry.“ — „*Bordeaux, 18 Październ. o pół do 1-szey.* Według wiadomości z Madrytu pod datą d. 14, *Don Carlos* udał się ku Aranda. *Espartero* d. 10 wyszedł z Salas, ażeby udać się w tymże kierunku. W Madrycie nie zaśzło nic ważnego. Wybory w powszechności wypadły w duchu stronnictwa umiarkowanego.“

— W *Gazette de France* czytamy: „Otrzymane dzisiaj przez nas wiadomości z Hiszpanii, nie donoszą o stanie zdrowia *Don Carlosa*, z czego wnosić możemy, że rozszerzone nie dawno w tym względzie pogłoski, są czystym wymysłem. Podobny przypadek musi być ze szczegółami, jakie udzielają dzienniki *Krytykowskie* o bitwie pod Retuerta, a przynajmniej strata z obu stron była równie znaczna. Donoszą nam z głównej kwatery *Karolistowskiej*, że tam nie braknie, ani na pieniądzach, ani na zapasach, i że duch wojsk zawsze jest ożywiony. Ostatnie wykonane przez *Don Carlosa* poruszenia, są w związku, jak nas zapewniają, z planem dalszych operacyi, których wypadek trudno przewidzieć. Chce on bez wątpienia zabezpieczyć sobie wolne przejście przez Ebro, lecz pierwiej, utrzymać ważne swoje związki z Nawarrą, aniżeli, skutecznie powrót swój do tej prowincyi.“

Дня 21.

List z Tuluzy pod d. 17 donosi: „Parochoł *Cerberus* przybył właśnie z Bony, lecz, na niezapowiedziane, nie potwierdza przywiezionej przez statek *Krokodill* wiadomości o wzięciu Konstancyi. Wszystko, co wiadcziano d. 14 w Bonie, było to, że oblężenie nie ustało. Rozmaite pogłoski były w obieg; lecz żadna z nich nie zdaje się zasługiwać na wiarę. *) — Bey *Tunetański*, jak się teraz domyślają, mógł być otruty.“

— Dowiadujemy się teraz, że Pruscy oficerowie Sztabu Jeneralnego, Major *Willisen* i Kapitan *Oelrichs*, przyłączyli się w Bonie do *Хиѣнчезки Joinville*, i w orszaku jego udali się w pochód do Konstancyi.

— Рząd ogłosił dzisiaj następującą depeszę telegraficzną: „*Narbonna, 20 Paźdz. o godz. 6 wiecz.* Baron *Meer* d. 13 we 400 ludzi powrócił z Manleu do Barcelony, dla przywrócenia tam porządku. Zajmował się on reorganizacyą gwardyi narodowej. Po powrocie jego, wiele rodziny, które się schroniły na okręty, stojące na tamiecznej reydzie, znów powróciło do Barcelony. Dnia 11 Barcelona była otoczona niewielkim korpusem *Karolistowskim*. Pocztę Madryckie od dwóch dni nie przybyły.“

— Według listów z Bargas pod d. 14, *Don Carlos* już d. 11 wyruszył ze wszystkimi swoimi wojskami, dla udania się znów na Madryt. Przy tém wspomniane listy wyrażają największą obawę o całą Starą-Kastylię, gdyż *Karoliści* coraz więcej umacniają się w tej prowincyi. Junta *Karolistowska* znów ustanowiona została w St. Leonardo, z kąd na wszystkie strony rozpisuje kontrybucye na ludzi, pieniądze i zapasy żywności. Jenerał *Espartero* idzie teraz przez Almazon do Siguenza, a Jenerałowie *Lorenzo* i *Carondelet* cofają się w kierunku na Aranda ponad Duero. (A.P.S.Z.)

БРИТАНІЯ ВІСІКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондонъ, дня 18-го Паўдзiernika.

Хиѣнчезки Wellingtonowi przestano być niedawno dwa adresa od mieszkańców Hrabstwa Irlandzkiego *Enniskillen*, dla podania panującej Królowej i Królowej wdowie, lecz *Хиѣнчезки* oddał je Sekretarzowi Stanu do spraw wewnętrznych, Lordowi *John Russel* i Lordowi *Howe*; podług *Dziennika Dublińskiego*, adresy te mają pochodzić od Oranżystów, i na zgromadze-

*) См. статья *Пруссія*.

*) Patrz artykuł *Prussy*.

ни, въ которомъ онъ принятъ, рѣшительно постановлено, что ни одинъ Вигъ безъ нарушенія чести, не можетъ подносить подобные адреса. Помнятый журналъ замѣчаетъ по сему о хладнокровномъ пріемѣ, какой встрѣтило сіе собраніе со стороны Герцога *Веллингтона*.

— Въ Гильдгалл дѣлають чрезвычайныя приготовления къ принатию Королевы. — Принцесса *Августа* Саксонская находится теперь на пути изъ Оксфорда въ Ливерпуль.

— За нѣсколько дней появилось здѣсь сочиненіе *О'Коннелла* о Ирландіи и Ирландцяхъ. Оно посвящено Королевы. (*A.P.S.Z.*)

— Корабль *Браганца* прибывшій въ Фальмутъ, оставилъ Лиссабонъ 10-го ч., Порто 11, Виго 12, и Кадиксъ 7 ч. с. м.; на немъ прибылъ Герцогъ *Терсеирскій*, въ сопровожденіи нѣкоторыхъ Офицеровъ своего штаба. Въ Лиссабонѣ царствовало спокойствіе; Министры подали въ отставку, потому что Королева не утвердила изгнанія враговъ Министерства, но предложеніе ихъ не принято. (*G.C.*)

ГЕРМАНІЯ.

Ганноверъ, 17-го Октября.

Государств. и Кабинетный Министръ *Г. Омтеда*, который немедленно послѣ смерти Короля *Вильгельма* хотѣлъ удалиться съ политическаго поприща, оставленъ при должности нынѣшнимъ Королемъ, а между тѣмъ онъ пользовался минеральными водами для поправленія разстроеннаго здоровья. Онъ назначенъ былъ Посланникомъ въ Лондонъ, но отказался отъ сей должности по случаю перемѣны въ отношеніяхъ. Король соглашаясь на желаемую имъ отставку, оставилъ его при полномъ жалованьи въ 6,000 рейхсталеровъ. Здѣсь вообще полагають, что по удаленіи *Г-на Омтеды*, когда созваны будутъ чины, оставить службу еще нѣсколько Министровъ, членовъ тайнаго совѣта; одно только становится вѣроятіемъ, что Король имѣетъ достаточную волю и силу для поддержанія своихъ намѣреній, и его неустрашаютъ никакія препятствія и затрудненія.

Стутгардъ, 16-го Октября.

Наконецъ опредѣлено мѣсто, гдѣ долженъ быть построенъ монументъ *Шиллера*. Это мѣсто назначено на площади между новымъ дворцомъ Принца *Фридриха* и зданіемъ для выставки промышленности.

— Когда въ послѣднее время Король присутствовалъ въ хозяйственно-земледѣльскомъ празднествѣ, въ свитѣ *Е. В.*, замѣтили его племянника Принца *Монфортскаго*, обращающаго тѣмъ на себя вниманіе всѣхъ, что онъ чрезвычайно похожъ на дядю своего Императора *Наполеона*. Молодой Принцъ воспитывается въ офицерской школѣ въ Лудвигсбургѣ, а старшій братъ его съ нѣкотораго времени уже въ военной службѣ. (*G.C.*)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 4-го Октября.

Неизвѣстно, долго ли пробудеть здѣсь Эрцъ-Герцогъ Австрійскій *Иоаннъ*; между тѣмъ воинскія распоряженія Султана показываютъ, что присутствіемъ Эрцъ-Герцога и другихъ знаменитыхъ иностранцевъ хотятъ воспользоваться для того, чтобы доказать, что Турецкія войска сдѣлали большіе успѣхи въ тактикѣ.

— *Тагиръ-Паша*, который всегда находилъ въ Пертевѣ ревностнаго защитника, теперь, лишившись послѣдней опоры, впалъ въ совершенную немилость.

— Персидскій Посланникъ наконецъ имѣлъ у Султана аудіенцію. Извѣстія полученныя имъ изъ Тегерана, повидимому не совсѣмъ пріятны. Кажется въ Персіи сильныя волненія и Шахъ не такъ твердъ на своемъ престолѣ какъ доселѣ думали. Шахъ почелъ за нужное оставить походъ своего войска и обратиться въ Таврисъ для сохраненія тамъ порядка.

— *Мехмедъ-Али* совершенно въ страдательномъ состояніи и кажется намѣренъ увеличить свое войско и ввухить къ себѣ уваженіе. Кажется онъ весьма недоволенъ возвратился изъ послѣдняго путешествія и намѣренъ преобразовать морскую часть.

— Въ *Morning-Chronicle* изъ Константинополя отъ 27 Сентября пишутъ: „Назначеніе *Гаджи-Акифъ-Эффендія* Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ и *Решидъ-Бей* Министромъ Внѣшнихъ Дѣлъ, друзья Турціи принимаютъ знакомъ важныхъ усовершенствованій по управленію. Сбудется ли это, откроетъ послѣдствіе. На мѣсто *Ферика-Ахметъ-Паши* назначенъ молодой человекъ, не исправлявшій еще публичной службы, *Ахмедъ-Эффенди* Посланникомъ при Австрійскомъ дворѣ. Язва почти совсѣмъ прекратилась и не слышно уже о холерныхъ припадкахъ.“ (*A.P.S.Z.*)

ни *Грабства*, на которомъ такowe uchwalone zostały, miano wyraźnie postanowić, iż dla żadnego Wigha nie będzie zaszczytemъ подобno podawać adresu. Wspomniany dziennikъ zwraca tutaj uwagę na zimne obejście się, jakiego zgromadzenie doznało ze strony Xięcia *Wellingtona*.

— W Guildhallъ czynią się nadzwyczajne przygotowania do przyjęcia Królowey. — Xiężniczka *Augusta Saska* znajduje się dopiero w drodze z Oxfordu do Liverpool.

— Przed kilkoma dniami ukazało się tu pismo *O'Connella* o Irlandyi i Irlandczykach. Poświęcone jest Królowey. (*A.P.S.Z.*)

— Okręt *Braganza*, który do Falmouthъ zawinął, opuścił Lisboę d. 10, Oporto d. 11, Vigo d. 12, a Kadyxъ d. 7 h. m.; na jego pokładzie przybył Xiążę *Terceira*, w towarzystwie niektórychъ oficerówъ sztabu swojego. W Lisbonie panowała spokojność; Ministrowie podali się do dymissyi, z powodu, że Królowa nie zatwierdziła proskrypcyi przeciwko nieprzyjaciół m. Ministeryum, ale podanie ichъ nie zostało przyjęte. (*G.C.*)

НИЕМЦЫ.

Hannover, 17 Października.

Minister Stanu i Gabinetowy *Pan Ompteda*, który zaraz po śmierci Króla *Wilhelma*, pragnął usunąć się od obowiązkówъ służby publiczney, został w niej zatrzymany przez teraźniejszego Monarchę, a tymczasemъ używał kąpeli mineralnychъ dla poratowania zdrowia nadwątłego. Był onъ przeznaczony na Posła w Londynie, ale wymówił się i od tego obowiązku, z powodu zasłęwej zmiany w stosunkachъ. Królъ udzielając mu żądaną dymissyę, zostawił go przy całkowitej pensyi, wynoszącej 6,000 talarów. Jest tu zdaniemъ powszechnemъ, iż po usunięciu się *Pana Omptedy*, gdy Stany zwołane zostaną, wyjdzie ze służby kilku jeszcze Ministrów, członkówъ Rady Tayney; jedno tylko staje się coraz pewniejszymъ, to jest: że Królъ posiada dosyć woli i siły, aby utrzymać zamiary swoje, w czemъ nie odstrasza go żadne przeszkody i żadne trudności.

Stuttgart, 16-го Października.

Zgodzono się nareszcie względemъ miejsca, na którymъ ma być postawiony pomnikъ dla *Szyllera*. Będzie niemъ plac pomiędzy nowymъ pałacemъ Xięcia *Fryderyka*, a gmachemъ wystawъ przemysłowychъ.

— Gdy ostatnimъ razemъ znajdował się Królъ na uroczystości gospodarczo-rolniczej, uważano w orszaku Monarchy jego siostrzeńca, młodego Xięcia *Montfort*, który zwracał przezъ to wszystkichъ uwagę na siebie, że jest nadzwyczajnie podobny do stryja swego Cesarza *Napoleona*. Młody Xiążę jest umieszczony w szkole oficerówъ w Ludwigsburgu, a bratъ jego starszy, od niejakiego jużъ czasu zostaje w służbie wojskowej. (*G.C.*)

ТУРСЫ.

Konstantynopol, d. 4 Października.

Nie wiadomo, jak długo Xiążę *Jan* Austriacki tu zabawi; jednakъ przygotowania wojenne, które nakazałъ Sułtanъ, oznaczają, ażeby, korzystając zъ obecności Arcy-Xięcia i innychъ Wysokichъ cudzoziemcówъ, dać dowódъ, że woyska tureckie uczyniły wielkie postępy we względzie taktyki.

— *Tahir* Basza, który w *Pertewie* znajdowałъ zawsze gorliwego zastępcę, pozbawiony terazъ ostatniejъ swojej podpory, wpadł wъ zupełną niełaskę.

— Posel Perski miałъ nakoniecъ posłuchanie u Sułtana. Wiadomości, które otrzymałъ onъ zъ Teheranu, mają być niebardzo pocieszające. Zdaje się, że w Persyi gwałtowne dzieją się przewrótъ i Szachъ nie takъ jest mocny na swoimъ tronie, jakъ dotądъ rozumiano. Szachъ uznałъ za dobre, zaniechać poходу swojego woyska i udać się przeciwko *Tabris*, dla utrzymania tamъ porządku.

— *Mehmed-Али* zachowuje się zupełnie biernie, i zdaje się o tѣмъ tylko myśleć, ażeby powiększyć swę siły i postawić się wъ stanie nakazywaćъ poważenie. Miałъ onъ bardzo nieukontentowanymъ powrócić zъ ostatniejъ podróży i zamierza reorganizacyę wъ marynarce.

— *Morning Chronicle* donosi zъ Konstantynopola pod d. 27 Września: „Mianowanie *Hadzi-Akif Effendego* Ministremъ spraw wewnętrznychъ i *Reszid-Beja* Ministremъ spraw zewnętrznychъ, uważane jestъ odъ przyjaciół Turcyi za dobrą przepowiednię do ważnychъ ulepszeń wъ zarządzie. Czyli się to sprawdzi, okaże przyszłość. — Na miejscu *Ferik Achmed-Baszy*, mianowany zostałъ na Posła przy Dworze Austriackimъ *Achmedzi-Effendi*, młody człowiekъ, który jeszcze nie miałъ żadnego publicznego urzędu. Zrazą całkiemъ ustała, i nie słychać o żadnychъ nowszychъ przypadkachъ.“ (*A.P.S.Z.*)

ROZMAITOŚCI.

O teraźniejszym stanie stronnictw w Anglii.

W *Revue française* w poszycie Wrześniowym czytamy wyborby artykuł: „O teraźniejszy stan stronnictw w Anglii.” Przypisują go znanemu deputowanemu *Duvergier de Hauranne*. Autor wylicza sześć różnych partyj, które teraz panują w Izbie Niższej Parlamentu i w całym Państwie. Stronnictwa te są następujące: Ultra-Torysów, Torysów umiarkowanych, Whigów, Radykalistów umiarkowanych, Ultra-Radykalistów i Irlandczyków. Pierwsze dwa od siedmiu już lat składają stronnictwo *Konserwatystów*, a cztery ostatnie, mające od czasu drugiego Ministeryum *Melbourn*a, jeden cel powszechny, trzymają się reformy. Idąc za tym podziałem, autor opisuje charakter każdego stronnictwa osobno, zaczynając od trzech ostatnich. Kładziemy tu jego wyrazy:

„Każdemu wiadomo, iż Rząd Angielski w zasadniczych prawidłach swoich jest czysto arystokratycznym; z teyto przyczyny stronnictwo Radykalistów nie tylko stawia opór szczególnym jego instytucyom, ale nawet stara się wywrócić i same jego zasady. Urządzenie Izby Niższej tym sposobem, ażeby corocznie była składaną z członków, przez wszystkich bez wyjątku obywateli wybieranych; zniesienie obowiązków bezpłatnych i osadzenie wszystkich urzędów ludźmi, którzyby byli płatni, i mogli być wydalany; zupełna równość prawa, bez najmniejszych śladów feudalizmu; zniesienie wszelkich przywilejów i zakazów w handlu; porównanie panującego kościoła Anglikańskiego ze wszystkiemi innemi, i sprzedaż jego majątków na rzecz Państwa; zaprowadzenie podatku ziemnego zamiast dziesięciny; postanowienie, ażeby członkowie każdego wyznania sami utrzymywali swoich uczniów i nauczycieli w szkołach; i nakoniec w szczególności zniesienie prawa pierworodztwa, i oddanie całego majątku synowi starszemu — oto w czém się podług naszego zdania, zawiera dążność stronnictwa Radykalistów. Niektórzy z jego stronników dodają jeszcze do tego wykazu życzeń, skasowanie Izby Wyższej Parlamentu; z tém wszystkiem, większa ich część przestaje na zniesieniu dziedzicznego prawa godności Parowskiej. Zgad się okazuje, że celem Ultra-Radykalistów jest zupełne wywrócenie dotychczasowego porządku rzeczy. Dążność ich napotyka z tey przyczyny w wyższych klassach towarzystwa wielki opór, który się naywidoczniej okazał na ostatnich wyborach. Ze wszystkich stronnictw Izby Niższej, żadne nie doznało tak mocnego ciosu, jak Radykalistów.

„Pomiedzy Ultra-Radykalistami i Radykalistami umiarkowanymi, istnieje właściwie tylko jedna różnica, iż pierwsi chcą niezwłocznie przywieść do skutku swe bezwarunkowe i nierozsądne zasady, gdy tymczasem ci drudzy stopniami tylko starają się swój cel osiągnąć. W istocie zaś oba stronnictwa zmierzają do jednego i tegoż samego, to jest: do wprowadzenia rządu czysto demokratycznego, na miejsce umiarkowanego arystokratycznego. Ztąd też i bil reformy w ścisłym znaczeniu niczem innem nie jest, jak poprzedniczą umowę, której Radykaliści żądali w imieniu narodu od Rządu, nie uwalniając go jednakże od obowiązku rozwinięcia tego bilu. Zresztą, stronnictwo Radykalistów umiarkowanych ma w liczbie swoich członków, bardzo mało ludzi odznaczających się. — Do Radykalistów często także liczą i Irlandczyków, do stronnictwa Torysowskiego nie należących, szczególniejszy sprzymierzeńców *O'Connella*; jest to zresztą omyłka: nikt nie wątpi, że między Irlandczykami są także Radykaliści, ale jest ich daleko mniej, aniżeli sądzą. — Członkowie Izby Niższej, do tej kategorii należący, na ostatnich zgromadzeniach Parlamentu, obrali sobie za wzór *P. O'Connella*, który z miłości ku oyczyźnie, gotów jest, stosownie do okoliczności stać się Radykalistą. Whigiem albo Torysem, byleby się mu tylko udało uwolnić Irlandyą zpod jarzma, kray ten uciskającego. Teraz zasady Radykalistowskie używają w tym kraju wielkiej powagi; otoż dla czego *O'Connell* przybrał na się postać Radykalisty, ale jak Irlandczyk, nie zapomina przy tém swoich obliczeń i działań nader ostrożnie. Po tém wszystkiém, co się powiedziało, nie trudno jest pojąć: dla czego ten człowiek na publicznych posiedzeniach pozwala sobie nazychwalnych wyskoków, i razem wspiera w Izbie Niższej Ministerjum *Melbourn*. O *O'Connellu* sądzą bardzo surowie: jakoż w niektórych względach, wcale na to zasługując; z tém wszystkiém, pomimo jego twardości i grubych wybiegów, nie możemy zamilczeć o dobrych jego przymiotach, i dziwić się mu powinniśmy, jako gorliwemu i niezmordowanemu reprezentantowi narodu, który od

жемь умолчать о его достоинствахъ и должны ему удивляться, какъ самому ревностному и дѣятельному представителю нации, съ давняго времени претерпѣвающей безчисленныя угнетенія. Весьма можетъ случиться однакоже, что въ слѣдствіе нынѣшнихъ выборовъ въ Ирландію, вліяніе *O'Connell* нѣсколько уменьшится. — Мы уже выше объяснили чего жаждутъ Радикалы; неужели и Виги стремятся къ той же цѣли? Совсѣмъ нѣтъ. Они увѣрены, что старыя Англійскія постановленія имѣютъ недостатки, которые требуютъ постепеннаго исправленія, но въ основаніи они почитаютъ ихъ хорошими. По ихъ мнѣнію, право первородства приноситъ большую пользу не только частнымъ семействамъ, но и цѣлому Государству; чтожъ касается до разпространенія правъ избирательства на всѣхъ гражданъ, до ежегоднаго составленія новаго Парламента, до преобразованія Верхней Палаты и уничтоженія господствующей церкви, — то они почитаютъ все это пустыми мечтами, не заслуживающими никакого вниманія. Точно также думаютъ Умѣренные и Ультра-Торіи. Но послѣдніе стремятся еще далѣе. Преслѣдуя систематически всякое нововведеніе, они простираютъ любовь свою къ старымъ преданіямъ до фанатизма. Не говорите Ультра-Торіямъ ни объ успѣхахъ просвѣщенія, ни объ измѣненіяхъ, необходимо отъ того происходящихъ въ обществѣ — они упорно отвергаютъ первые и проклинаютъ послѣдніе. Приверженцы этой партіи столь же мало одобряютъ и успѣхи промышленности со всѣми благотѣльными ихъ послѣдствіями; они почти жаждутъ возвращенія того времени, когда каждый отецъ семейства съ женою и дѣтьми самъ доставлялъ себѣ все необходимое для жалкаго своего существованія въ бѣдной жилищѣ. Точно также отстаиваютъ Ультра-Торіи въ понятіяхъ своихъ и на счетъ Государственныхъ постановленій, на счетъ гражданскихъ и уголовныхъ законовъ. Всего же болѣе отличается эта партія своими религіозными правилами. Едва можно повѣрить, чтобы въ нашъ вѣкъ могло существовать такъ мало вѣротерпимости въ столь просвѣщенномъ Государствѣ, какова Англія. Римская церковь постоянно составляетъ предметъ ненависти всѣхъ Ультра-Торіевъ. Вотъ почему они дѣйствительно почитали Англію, невозвратно погибшею съ того времени, какъ между членами Нижней Палаты явился хотя одинъ Католикъ. Однакожъ при послѣднихъ выборахъ партія эта имѣла столь же мало успѣха, какъ и Ультра-Радикалы. — Умѣренная партія Торіевъ, главами которой всѣ признаютъ Герцога Веллингтона и Сира Роберта Пила, состоитъ вообще изъ людей, хотя столь же мало оказывающихъ расположенія къ политическимъ и религіознымъ нововведеніямъ какъ и Ультра-Торіи, но умѣющихъ сообразоваться съ необходимостію. Они доказали это въ 1829 году, изъявивъ согласіе на уравнианіе Католиковъ въ правахъ съ Протестантами. Впрочемъ, Умѣренные Торіи должны были сожалѣть, что не сдѣлали этого еще въ то время, когда послѣ Французской революціи, во всѣхъ частяхъ Государства обнаружилось явное желаніе реформы; но за то теперь по крайней мѣрѣ они старались исправить прежнюю свою ошибку единоголоснымъ утвержденіемъ новаго закона. Защищать старое Англійское правленіе при всѣхъ его недостаткахъ и даже злоупотребленіяхъ какъ можно долѣе; но въ случаѣ необходимости согласиться на уступку и своевременно предпринять реформу — вотъ, по нашему мнѣнію, въ чемъ заключается политика партіи Умѣренныхъ Торіевъ. — Это краткое обозрѣніе достаточно, кажется, опредѣляетъ характеръ и настоящее положеніе каждой партіи. Вѣскою согласится, что между Радикалами, которые хотятъ испровергнуть настоящее правленіе, и Вигами, желающими поддержать его — находится глубокая пропасть; съ другой стороны нельзя не замѣтить, что между Вигами и Умѣренными Торіями во многихъ отношеніяхъ существуетъ большое сходство; при всемъ томъ эти двѣ партіи не перестанутъ враждовать, доколѣ одна изъ нихъ не сдѣлаетъ перваго шагу ко взаимному сближенію. Мы полагаемъ, что это сближеніе возможно, что рано или поздно, оно должно произойти и что наконецъ Сиръ Робертъ Пилъ и Лордъ Джонъ Россель будутъ дѣйствовать совокупно. Самое существо дѣла доказываетъ справедливость этого предположенія; если же оно несбудется, то это произойдетъ единственно по личнымъ, а не по политическимъ причинамъ. (С. П.)

Съ 1-го числа настоящаго мѣсяца Октября, началась подписка на послѣдній Кварталь сего года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сер.

давна nieskończonych doznaje ucisków. Łatwo jednak być może, iż skutkiem teraźniejszych wyborów w Irlandyi, wpływ *O'Connella* zmniejszy się nieco. — Jużemy wyżej powiedzieli, czego chcą Radykalisci; czyliż i Whigowie do tego zmierzają celu? — Wcale nie. Są oni przekonani, że stare prawa Angielskie mają niedostatki, które stopniowey potrzebują poprawy, ale w gruncie poczytują je za dobre. Podług ich zdania, prawo pierwotności czyni wielkie korzyści nie tylko rodzinom prywatnym, ale i całemu krajowi; co się zaś ściaga do rozszerzenia praw wyborczych na wszystkich obywateli, do corocznego składania Parlamentu nowego, do reorganizacyi Izby Wyższej i zniesienia kościoła panującego, — wszystko to poczytują oni za próżne marzenia, na żadną uwagę niezasięgające. Zupełnie też samo utrzymują Umiarkowani i Ultra-Torysowie. Ale ci ostatni sięgają jeszcze dalej. Powstając systematycznie na wszelkie nowe wprowadzenia, miłość swoją do starożytnych podań posuwają aż do fanatyzmu. Ani wspomnieć Ultra-Torysom, ani o postępach oświaty, ani o odmianach, jakie ztąd koniecznie muszą wynikać w społeczeństwie — upornie oni odrzucają pierwsze i przeklinają ostatnie. Uczestnicy tego stronnictwa mało także pochwalają i postępy przemysłu ze wszystkimi dobroczynnemi jego skutkami; chcą oni prawie przywrócić te czasy, kiedy każdy oyciec rodziny z żoną i dziećmi sam sobie dostarczał wszystko, co było nieodbitie potrzebnem dla nędznego swojego istnienia w ubogiej chałupie. Również Ultra-Torysowie różnią się w swych wyobrażeniach względem postanowień krajowych praw cywilnych i karnych. Nadewszystko zaś odznacza się to stronnictwo swymi zasadami religijnymi. Załedwo można dać wiarę, ażeby w naszym wieku mogło istnieć tak mało tolerancyi, w tak oświeconém Państwie, jakim jest Anglia. Kościół Rzymski jest ustawicznym przedmiotem nienawiści Ultra-Torysów. To właśnie dla czego oni rzeczywiście poczytali Anglię za zginioną bez powstania od tego czasu, jak między członkami Izby Niższej ukazał się choć jeden Katoлик. Jednakże na ostatnich wyborach, stronnictwo to miało także mało powodzenia, jak i Ultra-Radykalisci. — Umiarkowane stronnictwo Torysów, głowami którego uznają wszyscy Xięcia Wellingtona i Sir Roberta Peela, składa się w ogólności z ludzi, chociaż również mało okazujących przychylności do nowych wprowadzeń politycznych i religijnych, jak i Ultra-Torysowie, ale umiających zastosować się do konieczności. Dowiedli oni tego w roku 1829, oświadczywszy zgodę na porównanie praw Katoликów z Protestantami. Zresztą, umiarkowani Torysowie musieli żałować, że nie zrobili tego wtenczas jeszcze, kiedy po rewolucyi Francuzkiej, we wszystkich częściach państwa okazało się widoczne żądanie reformy; ale za to przynajmniej starali się teraz poprawić uprzednią swą omyłkę, przez jednomyślne utwierdzenie prawa nowego. Bronić dawnego Rządu Angielskiego ze wszystkimi jego niedoskonałościami, a nawet nadużyciami, jak można dłużej, ale w razie konieczności, zgodzić się na ustąpienie i przedsięwziąć reformę w swym czasie — oto, podług naszego zdania, w czem się zawiera polityka stronnictwa Torysów Umiarkowanych. — Krótki ten rys zdaje się dostatecznie kreslić charakter i teraźniejszy stan każdego stronnictwa. Każdy na to przystanie, że między Radykalistami, którzy chcą odmienić Rząd teraźniejszy, a Whigami, chcącemi go wspierać — głęboka znajduje się przepaść; z drugiej strony, nie można nie uczynić uwagi, iż między Whigami, a umiarkowanemi Torysami w wielu względach wielka istnieje zgodność; z tém wszystkiem, dwa te stronnictwa, nie przestaną się kłócić, póki jedno z nich nie uczyni pierwszego kroku do wzajemnego zbliżenia się. Sądzymy, że to zbliżenie jest podobnem do spełnienia się, że rychley czy późniey, musi ono nastąpić, i że nakoniec Sir Robert Peel i Lord John Russell będą spólnie działać. Sama istota rzeczy dowodzi słuszności tego wniosku; jeżeli zaś to nie sprawdzi się, wyniknie to jedynie z przyczyn osobistych, nie zaś politycznych. (G. S. P.)

Od dnia 1-go teraźniejszego miesiąca Października zaczęła się prenumerata na ostatni tego roku kwartał gazety Kurjera Litewskiego. Cena zwyczajna rubli srebrem 2 kop. 25.